

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.пс.н. Галя Тодорова Герчева-Несторова,
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

Относно: трудовете на д-р Цветан Петров Петков, представени за участие в обявления за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър” в ДВ бр. 48 / 13.06.2025г., конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (психология на сигурността)

Настоящата рецензия изготвям в качеството си на член на научно жури, назначено със заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” номер 477/13.08.2025г. във връзка с обявления в ДВ бр. 48 / 13.06.2025г. конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (психология на сигурността). За участие в конкурса е подал документи един кандидат – д-р Цветан Петров Петков.

Д-р Цветан Петров Петков е роден на 01.07.1978г. Завършва ВСУ „Черноризец Храбър” по специалност „Управление на фирмената сигурност” и придобива образователно-квалификационна степен „бакалавър” през 2003г. През 2007г. придобива образователно – квалификационна степен „магистър” по психология във Великотърновски университет „Св.св. Кирил и Методий”. През 2019г. защитава докторска дисертация „Полово-ролеви характеристики на функционирането на личността в организационна среда” във ВСУ „Черноризец Храбър” и придобива образователната и научна степен „доктор по психология” в

Професионално направление 3.2. Психология, докторска програма „Социална, организационна и консултативна психология“.

През периода от 1998г. до 2014г. Д-р Цветан Петков работи в системата на МВР, като в кариерното си развитие стига до ниво областен директор. През периода 2015г. – 2020г. работи в различни административни служби, а от септември 2020г. до момента работи като управител на „Пи Ем Дистрибуш ООД“ – компания за дистрибуция на бързооборотни стоки.

От септември 2021г. до 31.01.2024г. работи като хоноруван преподавател по психология в БДУ „Проф. Асен Златаров“. От февруари 2024г. до настоящия момент работи като асистент в катедра „Нервни болести, психиатрия и психология“ към Медицински факултет на БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“. Д-р Цветан Петков Петков чете лекции и води упражнения по дисциплините : „Трудова психология“, „Приложна психология“, „Обща, възрастова и педагогическа психология“, „Психодиагностика“, „Социална психология“, „Работа в екип“, „Трудова терапия“.

Допълнителни професионални умения, които д-р Цветан Петков придобива са в сферата на юридическите науки, сигурността и опазване на обществен ред , кризисни интервенции. Владее руски език.

За участие в посочения конкурс д-р Цветан Петков представя 32 публикации, от които: монографии – 1 бр., студии – 2 бр., статии – 7 бр., доклади на национални и международни научни форуми – 22бр.

Цялостното впечатление, което остава, след запознаване с научната продукция на д-р Цветан Петков е, че той разпростира своите изследователски търсения в различни актуални проблемни области на съвременната приложна психология, като се насочва и към актуалните проблеми на психологията на сигурността. Активното му участие в

различни научни форуми с доклади и съобщения, му дават възможност да представи своите изследвания пред колегията.

Монографията Петков, Ц, (2025), „Психологически устойчива към адиктивни фактори личност” Изд, ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна, се явява своеобразно обобщение на неговите творчески търсения в областта на психологията на личността и в определена степен на сигурността, които са представени в научни статии и доклади на редица национални и международни конференции и форуми.

В посочената монография д-р Цветан Петков поставя акцент върху изясняване същността на адиктивното поведение, като се базира на етиологични теории, установените мотивационни фактори за този вид поведение, личностните характеристики, които се повлияват от употребата на психоактивни вещества и са трайно устойчиви характеристики на адиктивното поведение. Други направления, които са представени в монографията са адиктивното поведение на децата в риск – фактори за криминогенен и виктимогенен риск при децата; психологическа устойчивост на личността и елементи на стабилността.

С най-голяма практическа насоченост е третата глава на монографията. В нея д-р Цветан Петков представя своята авторска концепция за модел на психически устойчива личност. Авторът е направил обобщено описание на концептуален модел за формиране на психическа устойчивост на личността към адиктивни фактори. Представена е същността и структурата на авторската концепция, направен е анализ на психологическите условия за формиране на личност, която проявява стабилност по отношение на пристрастяващи фактори.

Д-р Цветан Петков формулира основните принципи, които трябва да се имат предвид, в психолого-педагогическия процес за формиране на устойчивостта на личността към адиктивните вещества. С тази своя идея д-р Цветан Петков запълва съществуващ дефицит в теоретичните и

приложните изследвания. Принципите, които следва да се спазват в психолого-педагогическия процес са: комплексност – координирано взаимодействие на заинтересованите институции, диференциация – определяне на целите и задачите, средствата и планираните резултати, аксиологичност – формиране на представите за общочовешки ценности, здравословен начин на живот, уважение към човека, околната среда като референтна точка и регулатор на поведението, многоаспектност – съчетание от социални, психологически, образователни и духовни аспекти, етапност – спазване на определени последователни етапи от изпълнението на програмата, легитимност – правната рамка на предложената програма.

Със своите проучвания д-р Цветан Петков определено запълва съществуваща празнота както в диагностиката, така и в терапията на зависимостите. От изключително значение е констатацията относно това, че колкото по-рано се диагностицират тези нарушения и се започне активна терапевтична интервенция, в която се включват и родителите, толкова резултатите са по-добри. Актуално звучат както резултатите от собствените изследвания на д-р Цветан Петков, така и описаните от него терапевтични подходи, които са много добра основа за практическа терапевтична работа на различните специалисти, ангажирани с проблемите на наркотичните зависимости и последиците от тях. От особено значение за пряката работа на специалистите, които се грижат за здравето и развитието на децата са описаните в монографията резултати от собствени проучвания, представените диагностични инструменти и терапевтични подходи.

Очевидно е, че това е проблематика, към която кандидатът проявява своите научно - изследователски предпочитания. Това ясно проличава в посочените от него приносни характеристики на научно – изследователското му творчество, които аз също така подкрепям.

Теоретичните анализи и емпиричните изследвания, които представя д-р Цветан Петков в другите публикации са извършени компетентно, прецизно и с висока понятийна точност. Представените за рецензиране студии, статии и доклади доказват, че кандидатът умее да открива актуални в практико - приложен и теоретичен план проблеми, които да изследва задълбочено и да предлага практически подходи за решаването им. В неговите изследвания намират място актуални и в същото време недостатъчно изследвани психологически проблеми в различни области на прояви на психичното. Като примери бих посочила следните: социална отговорност (отговорността се определя като характеристика на човека, която е водеща за успеха на изявата му в неговите сфери на жизнена дейност) и нейното регулиране, субективната оценка на личността като саморегулиране на отговорността, удовлетвореността от труда и полово-ролеви диференциации, комуникативно безпокойство и полово-ролеви диференциации, лидерски стилове и полово-ролеви диференциации, полово-ролеви характеристики на личността и проявите им в организационна среда, психологически подход към изследване на пола, елементи в структурата на социалния пол (джендър), дигитално лидерство, лидерски стилове и удовлетвореност от труда, злоупотреба с наркотични вещества от деца в приемен дом, Бърнаут и справяне със стреса, Бърнаут при учители и полицейски служители, и.т.н.

Още нещо, което считам, че е необходимо да се подчертае в контекста на представянето на кандидата – резултатите от своите изследвания той успява да включи успешно и в лекционните си курсове, които води със студенти и служители. От друга страна, посочените цитирания (16) свидетелстват за това, че д-р Цветан Петков е компетентен специалист в своята област, който самостоятелно разработва проблемните въпроси и не са открити елементи на плагиатство .

В качеството на най-значими приноси характеристики на неговото научно – изследователско творчество бих искала да подчертая следните:

- Създадена е научно аргументирана и емпирично защитена концепцията за модел на психически устойчива към адиктивни фактори личност, на базата на която може да се изгради модел за формиране на личност с такива характеристики;
- Направени са задълбочени анализ и систематизация на дискуссионните проблеми относно съдържанието на заплахите за сигурността. Представен е сравнителен анализ на допусканията на различни реалистични концепции за сигурността относно съдържанието и възникването на заплахите за сигурността, като се акцентира върху перцептивната перспектива на неокласическия реализъм. Този анализ се явява своеобразна научна и приложна платформа за бъдещи проучвания. Резултатите от тези изследвания могат да бъдат съществен мотив за д-р Цветан Петков да продължи изследванията си в областта на психологията на сигурността.

В заключение искам да изразя своето положително становище по отношение на научно – изследователската и преподавателската дейност на д-р Цветан Петков. Считам, че всички процедури по провеждането на конкурса са спазени и препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да предложи на АС на ВСУ „Черноризец Храбър“ д-р Цветан Петков да бъде избран на академичната длъжност „доцент” по обявения в ДВ бр. 48/13.06.2025г. конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Психология на сигурността).

18.09.2025г.

Рецензент:

/проф.д.пс.н.ГаяТ.Герчева-Несторова /